

РЕШЕНИЕ

№ 19659

гр. София, 20.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 56 състав, в публично заседание на 22.04.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Ситнилска

при участието на секретаря Макрина Христова, като разгледа дело номер **1410** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 226 във връзка с чл. 126 и сл. от Административно процесуалния кодекс във връзка с чл. 405 от Кодекса на труда. Образувано е след отмяната на решение № 6466/24.02.2025 г., постановено по адм. дело № 12105/2024 г. по описа на Административен съд София - град с решение № 507/19.01.2026 г., постановено по адм. дело № 4120/2025 г. по описа на Върховния административен съд. Първоначалното производство е образувано по жалбата на „МАРКАН ПРО“ООД, ЕИК[ЕИК], представлявано от управителя инж. А. Р. чрез пълномощник адв. П. против предписание по т. 1 от Протокол за извършена проверка № ПР2439427/27.11.2024 г. на длъжностни лица от Дирекция „Инспекция по труда“ - С.. Обосновават се съображения за незаконосъобразност и по-конкретно за допуснати съществени нарушения на административно производствените правила, които са довели до противоречие с материално правните норми. Твърди се, че дружеството - работодател е разработило надлежно всички необходими правила, инструкции и методологии в улеснение на работещите и в превенция за тяхното здраве и безопасност, както и за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд за заетите по трудово правоотношение работници и служители.

В съдебно заседание при новото разглеждане на делото жалбата се поддържа от пълномощника на оспорващото търговско дружество адв. П.. Съображения за незаконосъобразност на оспореното предписание са изложени в депозираните по делото писмени бележки. Заявява искане за присъждането на разноски съобразно приложен списък по чл. 80 от ГПК.

Ответникът Дирекция „Инспекция по труда“- [населено място], чрез процесуалния си представител юрк. К. оспорва жалбата и моли за отхвърлянето ѝ. Счита, че предписанието е

издадено от компетентен орган и в законоустановената форма. Изтъква, че конкретен повод за извършване на проверката е настъпила трудова злополука, като на основание чл. 11, ал. 1, т. 6 от Наредба № 2 за реда, начина и периодичността на оценка на риска, е дадено именно предписанието оценката на риска да се преразгледа, тъй като резултатите от злополуката налагат преразглеждане и допълване на Карта на оценка на риска №1897. Претендира юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на адвокатския хонорар.

Административен съд София-град, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

По повод на възникнала на 09.10.2024 г. трудова злополука на строителен обект: „Високо застрояване със смесена функция (магазини, офиси, жилища, ателиета, обслужващи обекти, многоетажен подземен паркинг и трафопост)" УПИ 1-4089.591, кв.1А, м. „М. 3“ р-н „М.“, [населено място], на 09.10.2024 г., 14.10.2024 г. и 27.11.2024 г. са извършени проверки от страна на ответника по спазване на трудовото законодателство.

При преглед на оценка на риска за безопасността и здравето на работещите в „МАРКАН ПРО" ООД за проверявания обект, проверяващите са установили, че Карта за оценка на риска №1879 за работно място/професия: Монтьор ВОИ не обхваща оценяването на риска при работа на височина при изграждане на вентилационни системи (вентилационни шахти), в това число работните процеси (например снемане на размери във вентилационните шахти), работното оборудване (например работата с преносима стълба във вентилационни шахти) и други странични фактори, които могат да породят риск, в нарушение на чл. 3 т. 1, т. 2, и т.7 във връзка с чл. 11, ал. 1, т. 6 от Наредба № 5/11.05.1999 г. за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска.

За отстраняване на констатираното нарушение, на основание чл. 404, ал. 1, т. 1 от КТ на дружеството, в качеството му на работодател, е дадено предписание да преразгледа оценката на риска за безопасността и здравето при работа на работещите в „Маркан Про“ООД за проверявания обект, като в Картата за оценка на риска №1879 на работно място/професия: Монтьор ВОИ, оцени риска от работа на височина при изграждане на вентилационни системи (вентилационни шахти), като обхване работните процеси (например снемане на размери във вентилационните шахти), работното оборудване (например работата с преносима стълба във вентилационни шахти) и други странични фактори, които могат да породят риск, съгласно чл. 3, т.1, т.2, и т.7 във връзка с чл.11, ал.1, т.б от Наредба № 5/11.05.1999 г. за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска. Определен е срок за изпълнение на предписанието - 11.12.2024 г.

Резултатите от извършената проверка и дадените предписания, всяко от които е самостоятелен акт, са обективирани в Протокол за извършена проверка № ПР2439427 от 27.11.2024 г., връчен на представител на дружеството на същата дата. Предмет на оспорване по настоящото дело е само предписанието по т. 1.

С решение № 6466/24.02.2025 г., постановено по адм. дело № 12105/2024 г. по описа на Административен съд София - град е отхвърлена жалбата на „Маркан Про“ООД против предписание по т. 1, дадено с Протокол за извършена проверка № ПР2439427 от 27.11.2024 г. Това решение е отменено с решение № 507/19.01.2026 г., постановено по адм. дело № 4120/2025 г. по описа на Върховния административен съд. Касационната инстанция е приела, че първоинстанционният съд се е произнесъл по оспорването при непълнота на доказателствата и е изградил правните си изводи при неизяснена фактическа обстановка. Представената от органа и приета от съда административна преписка е непълна - не е представена цялостната Оценка на риска, а само заглавната страница и посочената карта за оценка на риска. Прието е, че

първоинстанционният съд е бил длъжен да констатира непълнотата в административната преписка и да даде указание до административния орган, че следва да изпълни задължението си по чл. 152, ал. 2 от АПК и да представи преписката в нейната цялост, каквито процесуални действия не са предприети от негова страна.

При съобразяване със задължителните указания на Върховния административен съд, в настоящото съдебно производство са приети писмените доказателства, събрани в хода на производството по адм. дело № 12105/2024 г. по описа на Административен съд София-град, ведно с тези събрани в хода на производството по адм. дело № 4120/2025 г. по описа на Върховния административен съд, сред които и представената от пълномощника на „Маркан про“ООД в цялост Оценка на риска за безопасността и здравето при работа на работещите в „Маркан Про“ООД за обект: „Високо застрояване със смесена функция (магазини, офиси, жилища, ателиета, обслужващи обекти, многоетажен подземен паркинг и трафопост)" УПИ 1-4089.591, кв.1А, м. „М. 3“ р-н „М.", [населено място] - M Tower.

Въз основана така установеното от фактическа страна, настоящият съдебен състав обосновава следните правни изводи.

Не е налице основание за повтаряне на проверката за допустимост на жалбата, осъществена при първоначалното разглеждане на делото.

Разгледана по същество, жалбата е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Оспореното предписание, обективизирано в т. 1 от Протокол за извършена проверка № № ПР2439427 от 27.11.2024 г., представлява принудителна административна мярка по смисъла на чл. 404, ал. 1, т. 1 от КТ, приложена от компетентен административен орган в рамките на предоставените му правомощия. С разпоредбата на чл. 399 от КТ контролът за спазване на трудовото законодателство е предоставен на Изпълнителната агенция "Главна инспекция по труда". Съгласно чл. 20, ал. 1 от Устройствения правилник на ИА "ГИТ", инспекторът е контролен орган и има правомощия, установени в КТ, включително тези по чл. 404, ал. 1, т. 1 - да дава задължителни предписания на работодателя за отстраняване на нарушенията на трудовото законодателство, включително и на задълженията по социално-битовото обслужване на работниците и служителите и на задълженията за информиране и консултиране с работниците и служителите по този кодекс и по закона за информиране и консултиране с работниците и служителите в многонационални предприятия, групи предприятия и европейски дружества, както и за отстраняване на недостатъците по осигуряването на здравословни и безопасни условия на труда. Предвид това, съдът счита, че актът е постановен от компетентен орган и не е налице отменителното основание по чл. 146, т. 1 от АПК.

Спазено е изискването за форма на административния акт, регламентирано в разпоредбата на чл. 59 АПК. П. е приложено в писмена форма и съдържа задължителните реквизити по ал. 2 на посочената разпоредба, а именно: наименование на органа, който го издава; наименование на акта; адресат на акта; фактически и правни основания за издаване на акта; разпоредителна част, с която се определят правата или задълженията, начинът и срокът за изпълнението им. Посочването на фактическите и правните основания за издаване на акта е предпоставка за упражняване на контрол за законосъобразност върху него, а от друга страна гарантира правото на защита на адресата на акта, поради което не е налице основание за отмяна по чл. 146, т. 2 от АПК.

Противно на твърденията на оспорващия, не се установяват допуснати при издаването на акта, нарушения на административнопроизводствените правила, които да бъдат квалифицирани като съществени и да мотивират отмяната му само на това основание.

Съдът намира и, че правилно е приложен материалният закон, съответно задължителното предписание по т. 1 е а в съответствие и с целта му, а именно: да се преустанови констатираното

нарушение на трудовото законодателство.

Разпоредбата на чл. 16, ал. 1, т. 1 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд (ЗЗБУТ) предвижда задължение за работодателя при осъществяване на дейността за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд да оценява рисковете за безопасността и здравето на работещите, като обхване избора на работно оборудване, използването на химични вещества и смеси и организацията на работните места. Съгласно чл. 4, ал. 3 от ЗЗБУТ, работодателят прилага мерките за осигуряване здравословни и безопасни условия на труд на работещите, като осигурява основните принципи на превенция, сред които - оценка на рисковете, които не могат да бъдат избегнати. Следователно, дължимо е първоначално да бъдат идентифицирани рисковете и впоследствие да се посочат и предприемат необходимите мерки за ограничаване на възможността за реализирането на тези рискове, включително чрез даване на съобразени с тях задължителни за работника инструкции. В този смисъл е и чл. 5, ал. 1, т. 1 от Наредба № 5/11.05.1999 г. за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска, според който на основата на оценката на риска работодателят планира и прилага подходящи мерки за предотвратяване на риска, а когато това не е възможно, осигурява защита на работниците и служителите и на всички останали лица, които по друг повод се намират във или в близост до мястото, където има риск. В чл. 3, т. 1, т. 2 и т. 7 от Наредбата предвижда, че оценяването на риска обхваща работните процеси; работното оборудване; други странични фактори, които могат да породят риск.

Съгласно чл. 14 от Наредбата, оценяването на риска включва: т.1 - класификация на трудовите дейности; т.2 - идентифициране на опасностите при различните трудови дейности; т.3 - определяне на работниците и служителите, изложени на опасности; т.4 определяне елементите на риска; т.5 оценка на риска и т.6 - документиране. За да се приеме задължението за изпълнено, е необходимо да бъдат извършени всички дължими действия по оценката на риска. Нормата на чл. 11, ал. 1 от Наредбата посочва като повод за преразглеждане на оценката на риска резултатите от разследвания на злополуки, аварии, професионални заболявания и инциденти без злополуки, като преразглеждането може да се осъществи по преценка на работодателя и/или по предписание на контролните органи (ал. 2).

В случая, даденото предписание по т. 1 за преразглеждане и допълване на вече изготвената оценка на риска за безопасността и здравето при работа на работещите в „Маркан Про“ООД за проверявания обект е по повод настъпила на 09.10.2024 г. злополука.

Видно от приложената по делото Карта за оценка на риска № 1897 (л. 32 и сл.), за длъжността „Монтьор ВОИ“ е извършена обща оценка на риска от „подхлъзване, загуба на равновесие и падане от височина“. В същата са посочени стандартни средства за работа (дървени и алуминиеви стълби, скелета и вишки), определена е възможната вреда и са дадени принципни препоръки за безопасност при монтаж и ремонт на въздуховодни мрежи. Въпреки наличието на тези общи параметри, съдът намира, че Карта № 1897 е непълна по отношение на специфичните работни процеси, извършвани във вентилационни шахти (като снемане на размери и др.) и работното оборудване (работа с преносима стълба във вентилационни шахти). Макар употребата на преносими стълби по принцип да е предвидена в документацията, тя не е оценена в контекста на конкретната и повишена опасност при работа в ограниченото пространство на шахтите. Доколкото експлоатацията на преносими стълби в тези съоръжения е допустима съгласно Инструкцията за безопасна работа, този специфичен риск е следвало да бъде изрично анализиран и посочен в Картата за оценка на риска. Липсата на конкретна оценка на риска за работата за работа на височина при изграждане на вентилационни системи (вентилационни шахти) прави документацията на работодателя несъответстваща на реалния трудов процес, поради което издаденото предписание за отстраняване на този пропуск се явява законосъобразно.

По изложените съображения, съдът приема, че оспореното предписание е законосъобразно, а жалбата срещу него-неоснователна.

При този изход на спора, на основание чл. 143, ал. 3 от АПК, правото на разноски в производството е възникнало за ответника, на който следва да се присъдят разноски, представляващи юрисконсултско възнаграждение в размер, определен по правилата на чл. 78, ал. 8 от ГПК във връзка с чл. 37 от Закона за правната помощ.

Предвид изложеното и на основание чл.172, ал.2, чл.143, ал.3 АПК, Административен съд София-град, Второ отделение, 56-ти състав

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата от „МАРКАН ПРО“ ООД, ЕИК[ЕИК], представлявано от управителя инж. А. Р. против предписание по т. 1, дадено с Протокол за извършена проверка № ПР2439427/27.11.2024 г. съставен от длъжностни лица в Дирекция „Инспекция по труда“-С..

ОСЪЖДА „МАРКАН ПРО“ ООД, ЕИК[ЕИК] да заплати на Дирекция „Инспекция по труда“ - С. разноски по делото в размер от 102.26 евро.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му пред Върховния административен съд.

СЪДИЯ: